

GOIGS DEL GLORIÓS

SANT ISIDRO LLAURADOR

Que se cantan en la parroquia de Sant Joan las Fonts.—Bisbat de Girona.

Puig que sempre sou estat
De pagesos gran honor,
Guardeunos sempre de mal
Sant Isidro Llaurador.

Madrid Mare de reys grans
Fou vostre patria ditxosa,
Fentla Vos molt més famosa
Que l' esplendor de reys tants;
Postrats á vostres peus sants.
Vos suplicaban de cor,...

Pagés foreu de esperança
Que mol llauráreu suánt,
Y ab fervor al Cel oránt,
Que 's la mes bona llaursnsa,
La terra gran fruit vos llansa,
Y lo Cel mes y millor...

Missa soliau oir
Quant los altres treballaban,
Pero 'ls Angels devallaban
Per vostre jornal cumplir;
Dignantse lo Cel servir
Per Vos ¡y de Llaurador!...

Vostre caritat sentían
No solament los pobrets,
Si que també 'ls aucellets
Quant en l' iveru fam patían;
Pues mansos á Vos venían
Com demanantvos favor...

Fou un miracle qu' espanta,
Com allá en Madrid s' ensenya
Quant de seca y dura penya
Traguereu Vos aigua tanta;
La que per sa virtud santa
Cura tót mal y dolor...

Com Sant Ramon passá'l mar
De Mallorca á Barcelona,
Vostra Esposa santa dona
Al Xarama va passar;
Lo que feu per vos probar
Que era casta com la flor...

També es portento sabút
Aquell que os dignareu fer,
Quant al rey Felip tercer
Donáreu vida y salut;
Tota Espanya á Vos acut,
Suplicantvos ab amor,...

De pedra guardau los blats
Si vos reclaman de cor,
Cessant fam, peste y dolor,
Y prospereu los sembrats;
Per est motiu humiliats
Supliquem ab tot fervor,...

Puig estau ja col·locat
En lo Cel ab gran honor,
Guardeunos sempre de mal
Sant Isidro Llaurador.

†. Instum deduxit Dominus per vias rectas.

¶. Et ostendit illi regnum Dei.

OREMUS.

Da nobis miséricors Deus, beato Isidoro agricola confessore tuo intercedente, superbe non sapere; sed ejus méritis et exemplis placita tibi semper humilitate deservire. Per Dominum... Amen.

SANT ISIDRE LLAURADOR

Aquest sant nasqué a Madrid, a les darreries del segle XI, i fou batejat a la parròquia de San Andrés. Va casar-se a Torrelaguna amb Maria de la Cabeza. Treballà com agricultor jornalero i va morir a una edat molt avançada. La tradició popular conserva el record del seu esperit d'oració i de la seva generositat als indigents. És el patró dels agricultors espanyols. L'any 1622 fou canonitzat per Gregori XV. El seu cos es conserva incorrupte a la catedral de Madrid. La seva festa el 15 de maig.

TRES TIPUS DE GOIGS

“Puig que sempre sou estat” són els utilitzats en diverses parròquies de la Garrotxa, sense que hi figurei el nom de la mateixa en el títol. Sí diu el nom de la parròquia a Sant Cristòfol de Beget (a sota les indulgències de l'església de la Pietat de Vic), Sant Vicenç de Besalú, Sant Esteve d'Olot, Sant Maria de Riudaura, Sant Joan les Fonts, La Vall d'en Bas (segurament de Sant Esteve d'en Bas).

Són els més antics, simples i topics, descriuen els miracles dels àngels llaurant mentre ell oïa missa, el pas de la seva esposa pel Xarama com Ramon Nonat la mediterrània, curació del Rei Felip III (II de Catalunya-Aragó i Portugal), treure aigua d'una roca. No hi ha cap estrofa local.

“Per les virtuts que heu sembrades” cantats a Santa Maria de Batet (simplement substituïnt a mà Batet per la Pinya), Santa Maria de la Pinya i Sant Iscle de Colltort.

Es poden atribuir casi amb tota seguretat a Mn. Francesc Gay i Coll, rector de la Pinya des de 1927 fins el 12 d'agost de 1936 en que fou assassinat; poeta i dramaturg, i pels qui el coneixien generós, pobre i molt arrelat al seu país. Hi ha a la BMV un full mecanografiat amb l'imprimàtur del Bisbe i del vicari general Esteve Canadell. Pel tipus de poesia hi ha uns goigs de Sant Miquel del Mont (1932) que també en podria ser l'autor. La poètica encara que descriu els mateixos fets que els goigs anteriors, els bonics mots, una rima encertada i fins hi tot una manera de relacionar els sant amb el pròxim i Déu, semblen més del Vaticà II que no pas de l'època. L'estrofa local és la XII: “De La Pinya i sa contrada/sigueu sempre nort i escut...”, a Sant Iscle “De Sant Iscle i sa contrada...”. L'edició de La Pinya és de la impremta de Ramon Bonet (1929).

“Quan bramuli esbojerrada” emprats a Santa Margarida de Bianya i Sant Cristòfol de Cogolls.

Aquests goigs són del Mas Gibert de Rellinars del Vallès, 1945, lletra i música de Mn. Emili Riera i dibuixos de Mateu Avellaneda.

A Sant Cristòfol de Cogolls, són impresos en quartilla, sense dibuixos, l'estrofa local varien els versos primer “El «Gibert» noble masia” per “El pagès que'n Vós confia” i el cinquè “Rellinàs i sa encontrada” per “Cogolls i sa encontrada”. Imp. Planadevall – Olot, 1955.

A Santa Margarida de Bianya, hom té una fotocòpia de c. 1990, en el rectorat de Mn. Enric Plantès, és suprimida l'estrofa primera “Dins l'Espanya cristiana...” i la local el vers primer és com a Cogolls i el cinquè “Bianya i se contrada”. En quan al dibuix a Rellinars al centre hi ha la figura gòtica de sant Isidre, a l'esquerra la façana anterior del mas Gibert amb núvols als fons i a la dreta la façana posterior i el fons les muntanyes de Montserrat; a Bianya han suprimit els fons de núvols i de Montserrat, posant a l'esquerra un dibuix de la parroquial de Santa Margarida, mantenint el sant i la imatge posterior del mas Gibert.

Els versos ben rimats, mots precisos i punyents, petició clara.

SANTA MARIA DE LA CABEÇA

Amb el nom així catalanitzat, es venerava a Riudaura, segons uns goigs de 1870, estampats per Lluís Tasso a Barcelona. Casada amb sant Isidre tingueren un fill. Morí el 1175 i fou canonitzada el 1615. Les seves restes són a Torrelaguna, on és coneguda, també, per Santa Toríbia ja que el seu nom real era del de Maria Toríbia. Cal no confondre amb Santa Maria de la Cabeça (la Mare de Déu de La Pinya). La seva festa és el 9 de setembre.

ELS PATRONS DE LA PAGESIA CATALANA

Fins el 1714 quan Catalunya comença a perdre les seves llibertats, els patrons de la pagesia eren sant Galderic i els sants Abdó i Senén (altrament dits sants de la Pedra o sants Nin i Non) i sant Medir, no en la nostra comarca que sapiguem. I pel que fa al bestiar sant Grau. Amb el temps la monarquia espanyola va aconseguir substituir els patrons d'aquí pels del regne de Castella.